

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 556 din 14.07.2021

Dosar nr.: 517/2020

Petiția nr.: 4284/15.07.2020

Petent:

Reclamat: Consiliul Județean Botoșani – Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap

Obiect: Petentul reclamă discriminarea la care este supus la data de 15.05.2020 prin emiterea certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020 cu dată eronată și refuzul instituției reclamate de a îndrepta eroarea. În cauză se pune în discuție interpretarea în mod discriminatoriu a prevederilor stipulate de lege de către Consiliul Județean Botoșani, stabilind pe baza unor criterii proprii, că data dobândirii handicapului este data primei încadrări în handicap, respectiv luna 5 an 1997, prin documentul certificat handicap nr. 1307 din 13.05.1997 și nu data de 3 septembrie 1968. Prin urmare, petentul reclamă încălcarea dreptului de a beneficia de reducerea vârstei de pensionare la limită de vârstă, conform art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, iar prin considerarea că paralizia și celelalte afecțiuni de care suferă au fost eliminate din criteriile de încadrare în grad de handicap conform Ordinului 707/538/2014, i se încalcă dreptul de a fi încadrat în gradul de handicap grav și de a beneficia de drepturile ce i se cuvin conform legii.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul petentei

1.

Numele, sediul părții reclamate

2. **Consiliul Județean Botoșani – Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap**, mun. Botoșani, str. Maxim Gorki nr. 4, jud. Botoșani.

II. Procedura de citare

3. Prin adresele nr. 4284/27.07.2020, respectiv 4531/27.07.2020 s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat.

4. Odată cu fixarea audierilor în cauză, s-a pus în discuție petentului excepția de

necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu cu privire la aspectele care intră în sfera de competență a instanțelor judecătorești.

5. Prin adresa nr. 7622/26.11.2020 au fost comunicate reciproc părților punctul de vedere formulat de reclamat, respectiv notele scrise exprimate de petent, în vederea transmiterii concluziilor scrise.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Petentul reclamă prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 4284/15.07.2020 discriminarea prin emiterea certificatului de încadrare în grad de handicap înregistrat eronat la data de 14.05.2020 și refuzul de a îndrepta eroarea din Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020.

7. În fapt, petentul relatează că instituția reclamată a înscris în mod eronat pe Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020: „data dobândirii handicapului luna 5, an 1997, documentul certificat handicap nr. 1307 din 13.05.1997”.

8. La data 23.03.2020, petentul menționează că a transmis, prin e-mail, o cerere înregistrată la D.G.A.S.P.C. Botoșani cu nr. 8390/24.03.2020 prin care a solicitat eliberarea unui certificat de încadrare în grad de handicap, care să conțină următoarele mențiuni:

- a) Gradul de handicap accentuat;
- b) Data dobândirii handicapului: 3 septembrie 1968;
- c) Documentul: Bilet de ieșire din spital eliberat de Spitalul nr. 2 de Copii Botoșani pentru perioada 21.VIII-25.IX.1968;
- d) Valabilitate: permanent;
- e) Mențiunea că persoana este nerevizibilă;
- f) Mențiunea că certificatul a fost emis pentru aplicarea art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

9. La data de 15.05.2020, petentul precizează că a primit certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020, emis de Consiliul Județean Botoșani – Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, în care a fost menținută data dobândirii handicapului în mod eronat (*”data dobândirii handicapului luna 5 an 1997, documentul certificat handicap nr. 1307 din 13.05.1997”*) și nu data corectă, respectiv 3 septembrie 1968, astfel cum figura explicit în documentele prezentate Comisiei:

- Biletul de ieșire din spital eliberat de Spitalul nr. 2 de Copii Botoșani pentru perioada 21.VIII-25.IX.1968;
- fișa medicală la încadrarea în muncă la Integrata de In Botoșani, din 18 septembrie 1986.
- Fișa de consultații medicale de la Integrata de In Botoșani începând cu 22 septembrie 1986.

10. Petentul face trimitere la adresele emise de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții nr. 9317/DDPD/SCICDPD/LT/15.05.2020 și nr. 13803/DDPM/MI/25.06.2020 unde se prezintă procedura de înscriere a documentului care atestă data dobândirii handicapului și se stipulează faptul că documentul care trebuie menționat pe certificatul de încadrare în grad de handicap este

primul document care atestă afecțiunea care a stat la baza încadrării în grad de handicap, documente de care instituția nu a ținut cont, deși se regăsesc la dosarul personal de la Serviciul de Evaluare a Persoanelor cu Handicap Botoșani.

11. De asemenea, petentul mai adaugă că Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1307/13.05.1997 nu poate fi considerat „*primul certificat de încadrare în grad de handicap*”, deoarece primul certificat de handicap este Certificatul medical nr. 408/09.05.1991 *de constatare a calității de handicapat*, eliberat de Consiliul Popular al Județului Botoșani, Direcția pentru problemele de muncă și ocrotiri sociale, Cabinetul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă. Pe acest certificat este trecut diagnosticul „*Pluri-Radiculopatie lombo-sacrală stg post arahnoidită dorsală*”, care confirmă diagnosticul la externare din Biletul de ieșire din spital eliberat de Spitalul nr. 2 de Copii Botoșani pentru perioada 21.VIII-25.IX.1968: *Arahnoidită secundară dorsală lombară*”.

12. Petentul precizează că diagnosticul de „*arahnoidită dorsală*” datează din data de 3 septembrie 1968, de asemenea a persistat și a fost menționat pe toate certificatele de handicap, inclusiv pe certificatele de handicap din 1997 și 2005, însă instituția reclamată utilizează norme și reguli proprii pentru înscrierea pe certificatele de încadrare în grad de handicap a **Datei dobândirii handicapului și a documentului justificator care atestă data dobândirii handicapului**, în contradicție cu legislația din România și refuză îndreptarea erorii din certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020.

13. Petentul detaliază afecțiunea de care suferă, precizând că paralizia a determinat și o decalcifiere a membrului inferior stâng, care a condus la apariția a trei fracturi spontane: două fracturi ale tibiei și una de femur, în anii 1969 și 1970, afecțiuni pentru care au fost necesare numeroase internări în spital și sanatorii, mai multe intervenții chirurgicale și luni de imobilizare în aparat ghipsat. Din această cauză, petentul menționează că nu a putut frecventa clasele I și a I I-a, promovând aceste clase la fără frecvență, sub îndrumarea mamei sale (absolventă a Școlii normale) și a învățătorului care venea periodic acasă.

14. Datorită afecțiunilor neurologice, petentul a fost declarat inapt pentru serviciul militar, urmând lungi perioade de tulburări trofice, ce au generat osteite și osteoporoze la nivelul membrului inferior stâng, fiind nevoit după numeroase intervenții chirurgicale, să i se amputeze total sau parțial patru degete.

15. În prezent, datorită necrozei oaselor articulației șoldului, petentul detaliază că a rămas cu șoldul balant, este imobilizat la pat de mai multe luni, fără posibilitatea de a se deplasa, deoarece nu se poate sprijini deloc în piciorul stâng și nici cu ajutorul cadrului, datorită afecțiunilor coloanei. La data de 30 iunie 2020, a acumulat 270 de zile de concediu medical la care a avut dreptul neidentificând altă soluție pentru viitor decât pensionarea la limită de vârstă.

16. În concluzie, deoarece în județul Botoșani data dobândirii handicapului ce se înscrie pe certificatele de încadrare în grad de handicap este considerată data primei încadrări în grad de handicap, tuturor persoanelor care au dobândit un handicap cu mult înainte de a obține un certificat de handicap sau înainte de anul 1990 (când nu s-au emis certificate de handicap) nu le sunt recunoscute drepturile și nu pot beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare.

17. În drept, petentul apreciază că fapta instituției reclamate constituie o încălcare a prevederilor art. 50 din Constituția României, art. 87 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, a adreselor nr. 9317 / DDPD / SCICDPD / LT / 15.05.2020 și nr. 13803 / DDPM / MI / 25.06.2020 emise de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copil și Adoptții, respectiv a O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare.

18. Cocluzionând, petentul solicită:

- constatarea de către C.N.C.D. a faptului că, în mod discriminatoriu, în calitate de persoană cu handicap accentuat nerevizibil, i-a fost încălcat dreptul de a beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare, conform prevederilor legale indicate mai sus;
- eliberarea de către Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap din cadrul Consiliului Județean Botoșani a unui nou Certificat de încadrare în grad de handicap, care să conțină următoarele date: "a) *Gradul de handicap accentuat*; b) *Data dobândirii handicapului: 3 septembrie 1968*; c) *Documentul: Bilet de ieșire din spital eliberat de Spitalul nr. 2 de Copii Botoșani pentru perioada 21.VIII-25.IX.1968*; d) *Valabilitate: permanent*; e) *Mențiunea că persoana este nerevizibilă*; f) *Mențiunea că certificatul a fost emis pentru aplicarea art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.*"

- Repunerea în drepturi a tuturor persoanelor cu handicap din județul Botoșani care nu au putut beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare, conform art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

19. Petentul atașează plângerii înscrisurile la care a făcut referire în memoriu.

20. Petentul retransmite petiția prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 4353/20.07.2020.

21. Petentul transmite note scrise înregistrate la C.N.C.D. sub nr. 4489/27.07.2020 (transmise prin e-mail), respectiv nr. 5013/18.08.2020 (transmise prin poștă), prin care reiterează susținerile din memoriul inițial și adaugă următoarele:

- În decizia nr. 5146 din 04.12.2012, Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 10/40/2011, se arată că "*nu există niciun element care ar conduce în mod rezonabil la concluzia că starea de sănătate a petentului a avut un reviriment care să conducă la înlocuirea gradului de handicap accentuat, cu gradul de handicap mediu*".
- Cu toate acestea, la evaluările din 2015 și 2016, membrii instituției reclamate au afirmat că nu recunosc Decizia Înaltei Curți enunțată anterior și că paralizia și celelalte afecțiuni de care suferă petentul nu se mai încadrează într-un grad de handicap, fiind eliminate prin Ordinul nr. 707/538/2014, emițând 2 certificate de încadrare în grad de handicap, anulate de instanțele judecătorești astfel: certificatul fără încadrare în grad de handicap nr. 4035/14.08.2016 anulat prin Hotărârea definitivă a Curții de Apel Suceava nr. 4 din 16.01.2017 în dosarul nr. 1009/39/2015 și certificatul fără încadrare în grad de handicap nr. 5348/11.11.2016 anulat prin Hotărârea definitivă a Tribunalului Botoșani nr. 56 din 16.01.2018 în dosarul nr. 3633/40/2017. Comisia a motivat neîncadrarea într-un grad de handicap, prin adresa nr. 22642/11.01.2016 că "prin Ordinul nr. 707/538/2014 au fost eliminate o serie de afecțiuni".

22. Astfel, după apariția Ordinului nr. 707/538/2014, petentul menționează că în județul Botoșani nu au mai fost încadrate în grad de handicap decât persoanele cu forme clinice severe, cu deficit locomotor grav, având un înalt grad de dependență (cadru metallic, fotoliu rulant, imobilizat, fără capacitate de autoservire), fiind respinse persoanele care se încadrează în gradul de handicap mediu sau accentuat, conduită a instituției reclamate care vine în contradicție cu răspunsurile primite de la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități nr. 19965 ANPD/SCM/30.09.2015 în care se preizează că *"prin Ordinul 707/538/2014 vă informăm că nu au fost eliminate afecțiuni, ci au fost introduse noi afecțiuni medical, după cum urmează: ..."*

23. Petentul consideră relevantă prezentarea comparativă a prevederilor din legislația națională (adresa nr. 19965 ANPD/SCM/30.09.2015 emisă de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități) și prevederile bazate pe aprecieri proprii ale Comisiei de Evaluare a persoanelor adulte cu handicap din cadrul Consiliului Județean Botoșani (Adresa nr. 22642 din 11.01.2016 emise de Consiliul Județean Botoșani, Adresa nr. 872 din 02.02.2016 emisă de Consiliul Județean Botoșani, Adresa nr. 27782 din 11.12.2018 emisă de Consiliul Județean Botoșani, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, Serviciul de Evaluare Complexă a Copilului cu Dizabilități și a Persoanelor Adulte cu Handicap).

24. Petentul dorește să atragă atenția asupra faptului că după anul 2010, a fost lipsit în total de drepturi un număr de 2545 zile, adică aproape 7 ani.

25. De asemenea, petentul face trimitere la Sentința executorie nr. 271 din 5 mai 2016 a Tribunalului Botoșani prin care a obligat instituția reclamată să emită pentru acesta un nou certificat de încadrare în grad de handicap, prin care să-l încadreze în gradul de handicap accentuat – cu valabilitate "permanent", cu toate drepturile ce decurg din această încadrare, sentință respectată de reclamat doar după 309 zile (peste 10 luni).

26. Petentul își menține solicitările anterioare, adăugând solicitarea de repunere în drepturi a tuturor persoanelor cu handicap din județul Botoșani care nu au fost încadrate corect după apariția Ordinului nr. 707/538 din 13 mai 2014.

27. Urmare a primirii citației emisă în cauză, petentul transmite punct de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 5016/18.08.2020, precizând că, deși are un handicap fizic evident (paralizia membrului inferior stând, de la vârsta de 7 ani, urmată de 3 fracturi spontane, patru degete amputate total sau parțial, numeroase intervenții chirurgicale), instituția reclamată nu recunoaște acest handicap, considerând că afecțiunile de care suferă nu mai există sau nu se mai încadrează într-un grad de handicap.

28. Astfel, petentul își menține susținerile anterioare, solicitând în aceeași timp soluționarea cauzei în lipsă și atașând alte înscrisuri, făcând precizarea că doar în instanță a reușit să-și câștige drepturile legale în România.

29. Concret, petentul reiterează faptul că prin Decizia 5146 din 04.12.2012 emisă de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal din Dosarul 10/40/2011 se arată că *"nu rezultă nici un element care ar conduce în mod rezonabil la concluzia că starea de sănătate a subsemnatului a avut un reviriment care să ducă la înlocuirea gradului de handicap accentuat, cu gradul de handicap mediu"*, obligând Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Botoșani să emită Certificatul de încadrare în gradul de handicap accentuat nr. 513 din 07.02.2014.

Ulterior, la evaluările din anii 2015 și 2016, instituția reclamată i-a adus la cunoștință că

paralizia și celelalte afecțiuni de care suferă nu se mai încadrează într-un grad de handicap, fiind eliminate prin Ordinul nr. 707/538/2014, emițând-se două CertIFICATE FĂRĂ ÎNCADRARE ÎN GRAD DE HANDICAP, anulate de instanțele judecătorești, astfel:

- Certificatul fără încadrare în Grad de Handicap nr. 4035/14.08.2015, anulat prin Hotărârea definitivă a Curții de Apel Suceava nr. 4 din 16.01.2017 din dosarul: 1009/39/2015;
- Certificatul fără încadrare în Grad de Handicap nr. 5348/11.11.2016, anulat prin Hotărârea definitivă a Tribunalului Botoșani nr. 56 din 16.01.2018 în dosarul nr. 3633/40/2017.

30. De asemenea, petentul menționează că instituția Consiliului Județean Botoșani a refuzat să pună în aplicare sentințele judecătorești executorii, respectiv sentința nr. 271 din 5 mai 2016 a Tribunalului Botoșani, prin care „*Obligă pârâta Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap din cadrul Consiliului Județean Botoșani să emită pentru reclamant un nou certificat de încadrare în grad de handicap, prin care să-l încadreze în gradul de handicap accentuat – cu valabilitate Permanent, cu toate drepturile ce decurg din această încadrare*”, a fost îndeplinită doar după 309 zile (peste 10 luni) de către Consiliul Județean Botoșani – Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Botoșani.

31. Mai mult, reclamatul adaugă că, prin adresa nr. 4030/31.07.2020, instituția reclamată încearcă o nouă justificare pentru înscrierea eronată a datei luna 5 an 1997, afirmând în mod neadevărat că Certificatul nr. 1307 din 13.05.1997 este cel mai vechi document care atestă afecțiunea care a stat la baza încadrării în grad de handicap Paralizie de SPE (sciatic popliteu extern), în condițiile în care la dosarul personal există multe alte documente care confirmă diagnosticul de Paralizie SPE (sciatic popliteu extern).

32. În realitate, diagnosticul de Paralizie SPE (sciatic popliteu extern), care datează din anul 1968 a fost înscris pe foarte multe documente, existente la dosarul personal, așa cum se poate observa din tabelul următor:

Documentul	Bilet de ieșire de la Spitalul de Copii „Călărași” București, din 10.V.1969	Bilet de ieșire din spital eliberat de Spitalul de Copii din Iași pentru perioada 25.VI-02.VII.1975	Fișa de control medical la încadrarea în muncă la Integrata de In Botoșani, din 18 septembrie 1986	Fișa de consultații medicale nr. 55/1986 de la Spitalul de Specialitate nr. 2 Botoșani, Dispensarul nr. 3 integrata	Certificat de încadrare într-o categorie de persoane handicapate nr. 4924 / 08.12.1993	Certificat de încadrare într-o categorie de persoane handicapate nr. 1307/ 13.05.1997	Certificat de încadrare în grad de handicap nr. 252/26.01.2005
Diagnosticul	„paralizie sciatic popliteu extern”	„Picioar scobit adductus și varus după paralizie de sciatic popliteu extern stâng. Operat”	„Paralizie de sciatic stg. meningită 1968”	„Meningită 1968. Paralizie de sciatic stg.”	„Paralizie SPE stg. Sechelă arahnoidită dorsală”	„Paralizie SPE stg. Sechelar arahnoiditei dorsale”	„Paralizie SPE stg. Sechelară a arahnoiditei dorsale (1968)”

33. Petentul formulează concluzii scrise înregistrate la C.N.C.D. cu nr. 8155/21.12.2020 în urma consultării apărării reclamatului și apreciază că susținerile acestuia întăresc modul discriminatoriu în care a fost tratat în ultimii ani de către instituția reclamată.

34. Concret, petentul menționează că paralizia membrului inferior stâng s-a produs la vârsta de 7, încă din anul 1968, astfel cum rezultă din documentele depuse la dosarul personal și chiar pe Certificatul de Handicap nr. 252 din 26.01.2005 (de când reclamatul susține că a fost luat în evidență), este scris diagnosticul și anul apariției acestuia: **„Paralizie SPE stg. sechelara arahnoiditei dorsale (1968). Hipotrofie membr. Inf. stg. Tulburări de statica si mers”**.

35. Petentul se raportează la punctul de vedere formulat de reclamat și combate susținerile acestuia, după cum urmează:

- în Certificatul nr. 1307 din 13.05.1997 (considerat de comisie ca fiind primul document care atestă afecțiunea ce a stat la baza încadrării în grad de handicap), la rubrica **„Data ivirii handicapului”** este menționat: **„anterior angajării”**. Astfel, petentul punctează faptul că handicapul de care suferă datează cu mult înainte de 13.05.1997, anterior angajării în muncă (data angajării sale fiind 22.09.1986).
- Afirmatia reclamatului precum că în luna ianuarie 2006 petentul nu a beneficiat de calitatea de persoană cu handicap este falsă (așa cum din eroare a fost menționat și în Certificatul de încadrare în Grad de Handicap nr. 1878/14.05.2020). În realitate, în Certificatul de încadrare în Grad de Handicap accentuat nr. 314 din 02.02.2006 emis cu întârziere de reclamat (anexat), este precizată în mod explicit mențiunea: **„VALABILITATE: 12 LUNI. VALABIL ÎNCEPÂND CU LUNA IANUARIE 2006”**.
- La data de 14.08.2015, Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Botoșani a emis în mod netemeinic, nelegal și discriminatoriu certificatul fără încadrare în Grad de Handicap nr. 4035/14.08.2015, iar în perioada 14.08.2015 – 10.03.2017, un număr de 574 zile, petentul a fost lipsit de drepturile ce i se cuveneau ca persoană cu handicap, fiind considerat o persoană sănătoasă, nici măcar cu handicap mediu sau ușor.
- Certificatul nr. 4035/14.08.2015 a fost anulat prin Decizia nr. 4 din 16.01.2017 a Curții de Apel Suceava, iar *„pârâta Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap din cadrul Consiliului Județean Botoșani a fost obligată să emită pentru reclamant un nou certificat de încadrare în grad de handicap, prin care să-l încadreze în gradul de handicap accentuat – cu valabilitate Permanent cu toate drepturile ce decurg din această încadrare.”*
- Trebuie menționat faptul că deși la data de 05.05.2016 Tribunalul Botoșani a emis Sentința executorie nr. 271/05.05.2016 prin care s-a dispus *încadrarea în grad de handicap, accentuat permanent* Comisia de evaluare a persoanelor cu handicap pentru adulți Botoșani a procedat la o nouă evaluare medicală și a emis un nou Certificat fără încadrare în Grad de Handicap nr. 5348/11.11.2016. Deoarece și acest certificat a fost întocmit nelegal, a fost anulat prin Hotărârea definitivă a Tribunalului Botoșani nr. 56 din 16.01.2018 în Dosarul nr. 3633/40/2017.
- Diagnosticul de *„paralizie SPE stâng”* nu este menționat explicit în Biletul de ieșire din spitalul nr. 2 Botoșani, eliberat la data de 25.09.1968, deoarece paralizia a survenit în urma unei puncții lombare greșit executate, în perioada comunistă, când culpele

medicale erau mai greu recunoscute. Totuși, în biletul de ieșire se menționează că: *în cursul zilei de 3.IX.1968 ora 10⁰⁰ apar fenomene neurologice descrise în foaie*".

- Așa cum este menționat și în Biletul de ieșire din spitalul nr. 2 Botoșani, eliberat la data de 25.09.1968, petentul a fost transferat ulterior la Spitalul din Iași – Clinica conf. dr. Pendefunda, iar în adeverința medicală nr. 1761/18.09.2020, eliberată de Institutul de Psihiatrie Socola din Iași, se arată că în perioada 26.09 – 30.09.1968 a fost internat în secția Neurologie cu diagnosticul „*Monopareză crurală*” (pareza unui membru inferior). Deci pareza membrului inferior stâng datează din septembrie 1968, iar nervul sciatic popliteu extern (SPE) stâng a rămas paralizat total până în prezent (valori nedetectabile electric, conform rezultatului EMG anexat).

- De asemenea, diagnosticul de „*paralizie SPE stâng*” este menționat pe nenumărate documente emise anterior datei de 13.05.1997, dintre care următoarele au fost depuse și se găsesc la dosarul personal al petentului existent la Comisia de Evaluare Medicală a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți Botoșani:

- Bilet de ieșire din spital eliberat la 10.05.1969 de Spitalul de copii „Călărași” București;

- Bilet de ieșire din spital eliberat de Spitalul de Copii din Iași pentru perioada 25.VI – 02.VII.1975;

- Fișa de control medical la încadrarea în muncă la Integrata de In Botoșani, din 18 septembrie 1986;

- Fișa de consultații medicale nr. 55/1986 de la Spitalul de Specialitate nr. 2 Botoșani, Dispensarul nr. 3 Integrata;

- Certificat de încadrare într-o categorie de persoane handicapate care necesită protecție specială nr. 4924/08.12.1993, eliberat de Direcția de muncă și protecție socială Județul Botoșani, Cabinetul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă.

- Totodată, în Decizia nr. 4 din 16.01.2017 a Curții de Apel Suceava în Dosarul 1009/39/2015, se arată că: „*diagnosticul reclamantului, primit în urma unei meningite din copilărie, a fost stabilit încă din anul 1968 și a constituit motivul încadrării în grad de handicap accentuat conform certificatului nr. 252/26.01.2005.*”

- Prin documentele emise, petentul precizează că instituția reclamată a **interpretat în mod discriminatoriu prevederile stipulate de lege**, stabilind pe baza unor criterii proprii, că data dobândirii handicapului este data primei încadrări în handicap. Această interpretare contrazice, în opinia petentului, precizările cu caracter de normă emise de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții cu nr. 9317/DDPD/SCICDPD/LT/15.05.2020 și nr. 13803/DDPM/MI/25.06.2020 în care se precizează explicit că: „*documentul menționat în certificatul de încadrare în grad de handicap va fi primul document care atestă afecțiunea care a stat la baza încadrării în grad de handicap*”.

- Astfel cum rezultă din corespondența primită de la Consiliul Județean Botoșani, Certificatul de încadrare în Grad de Handicap nr. 1878/14.05.2020 este singurul certificat pe care s-a înscris data dobândirii handicapului ca data „primului” certificat de handicap în loc de data documentului care atestă data ivirii handicapului.

- Petentul precizează că înainte de revoluție nu se emiteau certificate de handicap. Dacă data dobândirii handicapului ar fi considerată data primului certificat de handicap,

ar fi însemnat că toate persoanele care au rămas cu sechele după epidemiile de poliomielită sau au dobândit un handicap în copilărie sau înainte de anul 1990, nu ar fi putut beneficia de reducerea vârstei de pensionare. În realitate însă, sunt zeci de persoane cu handicap din județul Botoșani și probabil sute și mii din țară care s-au pensionat beneficiind de reducerea vârstei de pensionare.

- Chiar și în aceste condiții, petentul subliniază faptul că instituția reclamată nu a luat în considerare primele certificate de handicap pe care le-a primit, cele din anii 1991, 1992, 1993.

- Pentru ca o persoană, care a dobândit un handicap, să obțină eliberarea unui certificat de handicap este necesar să întocmească un dosar care să conțină numeroase adeverințe, certificate medicale, referat medical, investigații paraclinice, anchetă socială etc.

36. Petentul apreciază că existența situației de discriminare cu care se confruntă din partea instituției Consiliului Județean Botoșani poate fi probată prin cumularea următoarelor elemente:

- instituția consideră că **data dobândirii handicapului** este **data primului certificat de handicap**, ceea ce reprezintă **un tratament diferențiat discriminatoriu**, doar în cazul său. De asemenea, Consiliul Județean Botoșani consideră că paralizia și celelalte afecțiuni de care suferă au fost eliminate din criteriile de încadrare în grad de handicap - conform Ordinului nr. 107/538 din 13 mai 2014 privind modificarea și completarea anexei la Ordinul nr. 762/1992/2007 privind aprobarea criteriilor medico-psiho-sociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad și tip de handicap. Petentul menționează că datorită paraliziei membrului inferior stâng, s-a produs în timp necroza oaselor șoldului, iar în luna ianuarie 2020, a fost operat și s-a îndepărtat articulația oaselor șoldului, fără posibilitatea de montare a unei proteze de șold, datorită distrugerii suportului osos. În prezent, deși îndeplinește criteriile de încadrare în grad de handicap grav, nu pot obține un certificat de încadrare în grad de handicap grav deoarece Consiliul Județean Botoșani consideră că paralizia de care suferă a fost eliminată din criteriile de încadrare în grad de handicap.

- Drepturile lezate de Consiliul Județean Botoșani sunt următoarele:

- Prin înscrierea eronată a datei dobândirii handicapului, mai 1997, se încalcă dreptul de a beneficia de reducerea vârstei de pensionare la limită de vârstă, conform art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

- Prin considerarea că paralizia și celelalte afecțiuni de care suferă au fost eliminate din criteriile de încadrare în grad de handicap conform Ordinului 707/538/2014, se încalcă dreptul de a fi încadrat în gradul de handicap grav și de a beneficia de drepturile ce i se cuvin conform legii. Deci, nu există nici un document legal în care să fie precizat faptul că Data dobândirii handicapului este data primului certificat de handicap. Cu atât mai mult cu cât, primul Certificat de handicap este cel emis în anul 1991 și nu în anul 1997, cum susține Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Botoșani.

37. În ceea ce privește răspunderea disciplinară, materială sau penală a persoanelor vinovate potrivit legii, petentul face trimitere la Hotărârea Consiliului Județean Botoșani nr. 50 din 30.04.2014 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap a județului Botoșani, art. 30, 31.

38. Petentul arată că nu solicită C.N.C.D. modificarea Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878 din 14.05.2020, ci să se constate documentele discriminatorii emise de Consiliul Județean Botoșani – Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap și să aplice prevederile legale, conform O.G. nr. 137 din 31 august 2000.

39. Pentru îndreptarea erorii din Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020, petentul precizează că a chemat judecată Consiliul Județean Botoșani – Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, în dosarul cu nr. 901/40/2020, aflat pe rolul Tribunalului Botoșani, fiind pronunțată Hotărârea nr. 403 din 30.10.2020, prin care „Obligă pârâtul (Consiliul Județean Botoșani - Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap) să modifice certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020, în sensul înscrierii, la punctul III din cuprinsul acestuia, a datei de 10.05.1969 – ca dată a dobândirii handicapului – și a biletului de ieșire din spital eliberat la 10.05.1969 de Spitalul de copii „Călărași” București – ca document care atestă data menționată.

40 După pronunțarea Hotărârii nr. 403 din 30.10.2020 a Tribunalului Botoșani, petentul adaugă că a solicitat Consiliul Județean Botoșani modificarea datei dobândirii handicapului în certificatul nr. 1878/14.05.2020, instituția refuzând din nou prin adresa nr. 18427/16.12.2020, fără a preciza temeiurile legale, cu încălcarea normelor comunicate de adresele emise de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții cu nr. 9317/DDPD/SCICDPD/LT/15.05.2020 și nr. 13803/DDPM/MI/25.06.2020.

41. De altfel, legalitatea actului la care se face referire a fost invalidată de justiție prin Hotărârea nr. 403 din 30.10.2020 a Tribunalului Botoșani. Dimpotrivă, înscrierea eronată a datei dobândirii handicapului și a documentului doveditor în Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878 din 14.05.2020 reprezintă un act discriminatoriu, în opinia petentului.

42. Discriminarea produsă de Consiliul Județean Botoșani s-a manifestat în mod repetat, după anul 2010, petentul considerând că a fost lipsit de drepturi un număr de 2693 zile, adică peste 7 ani și 4 luni, fapt pentru care precizează că își menține precizările din documentele transmise anterior la dosar.

43. Prin notele înregistrate cu nr. 95/08.01.2021, petentul completează concluziile scrise atașând hotărârea nr. 403 din 30.10.2020 a Tribunalului Botoșani, prin care se arată următoarele:

„... tribunalul reține că, potrivit dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010, persoanele care au realizat un stagiu de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare ... în funcție de gradul de handicap ...

Se observă că, în pofida susținerilor pârâtului (Consiliul Județean Botoșani), legea se referă la handicap iar nu la încadrarea în grad de handicap, ceea ce înseamnă că nu există niciun motiv pentru a se aprecia că sintagma „în condiții de handicap” are în vedere exclusiv perioada ulterioară încadrării într-un grad de handicap, nu și perioada în care persoana s-a confruntat efectiv cu un handicap, independent de recunoașterea sa, printr-un act administrativ specific, drept persoană cu o anume deficiență.

În egală măsură, în certificatul contestat se include rubrica Data dobândirii handicapului, iar nu data încadrării într-un grad de handicap, încadrarea în discuție reprezentând o

procedură exterioară fenomenului dobândirii afecțiunii invalidante/a urmărilor acesteia, reglementată ca și condiție a recunoașterii drepturilor specifice persoanelor cu dizabilități, potrivit art. 58 și urm. din Legea nr. 448/2006.

Or, în cauză, nu se vizează drepturi dintre cele recunoscute la art. 6 din Legea nr. 448/2006 (ocrotirea sănătății – prevenire, tratament și recuperare; educație și formare profesională; ocuparea și adaptarea locului de muncă, orientare și reconversie profesională; asistență socială, respectiv servicii sociale și prestații sociale; locuință, amenajarea mediului de viață personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informațional și comunicațional; petrecerea timpului liber, acces la cultură, sport, turism; asistență juridică; facilități fiscale; evaluare și reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedepasabile de către membrii comisiei de evaluare, la un interval de 2 ani), ci valorificarea dispozițiilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice care calculează stagiul de cotizare, acolo unde este cazul, și în funcție de activitatea prestată în condiții de handicap.

Practic, în aplicarea art. 58 din Legea nr. 263/2010 interesează dacă și cât anume s-a desfășurat activitate în condițiile, evident mai dificile, ale unei limitări fizice, psihice ori de altă natură, iar nu data de la care persoana angajată a putut beneficia, în baza operațiunii de încadrare în gard de handicap, și de facilitățile din legea specială a persoanelor cu dizabilități.

Că este așa rezultă și din răspunsul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, comunicat petentului pe parcursul prezentei judecăți, prin Adresa nr. 13803/DDPD/NI/25.05.2020, cu următoarea explicație:

Referitor la documentul justificator care trebuie menționat la punctul III din certificatul de încadrare în grad de handicap, acesta atestă data dobândirii handicapului și reprezintă primul document ce atestă afecțiunea care a stat la baza încadrării în grad de handicap: documentul poate fi medical (bilet de ieșire din spital, scrisoare medicală, copie fișă dispensarizare medic de familie sau medic specialist) sau, în cazul în care acesta nu există, alte documente care să ateste afecțiunea (copie livret militar, copie fișă de orientare școlară și profesională).

Are a se conchide, și în baza acestor precizări, că data dobândirii handicapului este data stabilirii/atestării oficiale a afecțiunii, printr-un act medical sau alte asemenea, iar nu data încadrării în grad de handicap, printr-un certificat sau alt tip de document emis în acest scop. (...)

44. Astfel, instanța a admis în parte acțiunea formulată de petent, în contradictoriu cu instituția Consiliului Județean Botoșani – Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, obligând instituția să modifice Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020, în sensul înscrierii, la punctul III din cuprinsul acestuia, a datei de 10.05.1969, ca dată a dobândirii handicapului – și a biletului de ieșire din spital eliberat la 10.05.1969 de Spitalul de copii "Călărași" București – ca document care atestă data menționată.

45. Petentul aduce la cunoștință C.N.C.D. faptul că după pronunțarea Hotărârii nr. 403 din 30.10.2020 a Tribunalului Botoșani (anexată), a solicitat Consiliului Județean Botoșani modificarea datei dobândirii handicapului în certificatul nr. 1878/14.05.2020, dar Consiliul Județean Botoșani a refuzat din nou aceasta.

46. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 4470/11.06.2021, petentul transmite note scrise ulterior concluziilor scrise, reiterând susținerile anterioare și adăugând că discriminarea cu care se confruntă va depăși 8 ani, întrucât abia după ce va primi Hotărârea definitivă a Curții de Apel Suceava nr. 424 din 07.06.2021 va putea solicita un nou certificat de încadrare în grad de accentuat permanent, eliberat în vederea pensionării, prin aplicarea art. 58 din Legea Pensiiilor nr. 263/2010.

47. Totodată, petentul precizează că din luna ianuarie 2020, starea sa de sănătate s-a deteriorat, întrunind condițiile de a fi încadrat în gradul de handicap grav, însă nu poate solicita o nouă evaluare, deoarece Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap Botoșani nu recunoaște afecțiunile de care suferă. Concret, la ultimele 2 evaluări ale comisiei, petentul punctează faptul că a fost declarat sănătos, conform celor 2 certificate fără încadrare în grad de handicap, nr. 4035 din 14.08.2015 și nr. 5348 din 11.11.2016, documente anulate de instanțele judecătorești.

Susținerile reclamatului

Consiliul Județean Botoșani – Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap

48. Prin punctul de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 5125/24.08.2021, reclamatul solicită respingerea petiției ca nefondată și face următoarele precizări:

- petentul se află în evidențele Comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Botoșani din anul 2005, fiind încadrat în grad de handicap, conform diagnosticului "Paralizie SPE stâng".
- primul dosar medical din arhivele Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, depus în 2005, conține, ca și prim document care atesta afecțiunea ce a stat la baza încadrării în grad de handicap, certificatul nr. 1307 din 13.05.1997, conform opisului cererii nr. 252 din 26.01.2005 completat personal de către petent.
- din luna ianuarie 2005 și până la momentul formulării punctului de vedere, petentul este încadrat în gradul accentuat de handicap, conform certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 252 din 26.01.2005, cu excepția lunii ianuarie a anului 2006, când nu a beneficiat de calitatea de persoană cu handicap și a perioadei ianuarie 2015 – 14.08.2015, când a fost încadrat în grad mediu de handicap.
- începând cu data de 14.08.2015 a fost eliberat certificatul de handicap nr. 4035, cu gradul accentuat de handicap și valabilitate permanentă, conform Deciziei nr. 4 din 16.01.2017 a Curții de Apel Suceava.
- în Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878 din 14.05.2020 solicitat pentru aplicarea art. 58 din Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, nu s-a completat ca dată de ivire a handicapului actul medical la care face petentul referire (Bilet de ieșire din spitalul nr. 2 Botoșani, eliberat la data de 25.09.1968) deoarece acesta nu conține diagnosticul, "Paralizie SPE stâng", diagnostic care a făcut posibilă încadrarea în grad de handicap.
- potrivit legislației în domeniu și jurisprudenței, discriminarea directă reprezintă tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă.
- în speță, reclamatul apreciază că a efectuat demersurile pentru punerea în aplicare a

legislației în vigoare și în consecință, certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878 din 14.05.2020 a fost dat în aplicarea legii și cu respectarea acesteia.

49. Reclamatul consideră că nu este suficient să se probeze doar existența unor fapte care permit a se presupune/prezumă că există o discriminare, directă sau indirectă, ci este necesar ca persoanei care face sesizarea să-i revină sarcina de a dovedi vinovăția celui împotriva căruia s-a îndreptat plângerea.

50. Mai mult decât atât, reclamatul precizează că nu are drept de apreciere în raport cu textele de lege, instituția fiind ținută să le aplice întocmai, iar încălcarea acestora ar fi atras, după caz, răspunderea disciplinară, materială sau penală a persoanelor vinovate, potrivit legii.

51. Totodată, reclamatul adaugă că, potrivit jurisprudenței, petentul nu poate să se adreseze C.N.C.D. pentru a obliga partea care a discriminat să modifice un act, aceste mijloace de reparare a prejudiciului putând fi dispuse numai de către instanța de judecată.

52. În acest sens, se precizează că pe rolul Tribunalului Botoșani se află dosarul cu nr. 901/40/2020 care are ca obiect soluționarea aceleiași cereri a petentului, cu privire la certificatul mai sus menționat, iar temeiurile legale în baza cărora a fost emis Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878 din 14.05.2020, a cărui anulare se solicită, sunt de actualitate și erau în vigoare la data emiterii actului administrativ.

53. Având în vedere cele prezentate, reclamatul solicită ca C.N.C.D. să constate că situația prezentată de petent cu privire la emiterea Certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 1878 din 14.05.2020 nu se încadrează în niciunul din motivele de discriminare prevăzute de legiuitor și, în consecință, solicită respingerea petiției ca fiind nefondată.

54. De asemenea, reclamatul solicită judecarea cauzei.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

55. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

1. Constituția României:

- **Art. 1 Statul român:** *"(...) (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*

(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale."

- **Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni** *"(...) (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială."*

- **Art. 15 Universalitatea:** *"(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.*

(2) *Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*”

- **Art. 16 Egalitatea în drepturi:** *”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) *Nimeni nu este mai presus de lege. (...)*”

- **Art. 41 Munca și protecția socială a muncii** *”(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.*

(2) *Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege. (...)*”.

- **Art. 50 Protecția persoanelor cu handicap:** *”Persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor.”*

- **Art. 52 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică** *”(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.*

(2) *Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică. (...)*”

- **Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți** *”(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) *Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”*

2. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare – art. 2 alin. 1: *”Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

3. Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap – art. 87: *”(1) Comisia de evaluare are următoarele atribuții principale:*

a) stabilește încadrarea în grad și tip de handicap și perioada de valabilitate a certificatului, după caz, data ivirii handicapului, orientarea profesională a adultului cu handicap, pe baza raportului de evaluare complexă elaborat de serviciul de evaluare complexă; b) stabilește măsurile de protecție a adultului cu handicap, în condițiile legii; c) abrogată; d) revocă sau înlocuiește măsura de protecție stabilită, în condițiile legii, dacă împrejurările care au determinat stabilirea acesteia s-au modificat; e) soluționează cererile privind eliberarea atestatului de asistent personal profesionist; f) informează adultul cu handicap sau reprezentantul legal al acestuia cu privire la măsurile de protecție stabilite și obligațiile ce le revin; g) promovează drepturile persoanelor cu handicap în toate activitățile pe care le întreprinde. (1¹) Pentru persoanele cu handicap a căror afecțiune a generat deficiențe funcționale și/sau structural-anatomice într-un stadiu ireversibil și care nu pot urma programe de recuperare, Comisia de evaluare va stabili un termen permanent de valabilitate a certificatului fără a fi necesară prezentarea acestora la reevaluările periodice. (2) Comisia de evaluare îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege. (3) Organizarea și metodologia de funcționare a comisiei de evaluare se reglementează prin hotărâre a Guvernului. (4) Încadrarea sau respingerea încadrării în grad și tip de handicap se atestă prin certificat emis de către comisiile de evaluare. Eliberarea certificatului este scutită de taxa de timbru. (5) Certificatele emise potrivit prevederilor alin. (4) pot fi contestate de titularii acestora, în termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare, la instanța de contencios administrativ competentă, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, cererile adresate instanței fiind scutite de taxa judiciară de timbru. (6) Activitatea comisiilor de evaluare este coordonată metodologic de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități.

4. Legea nr. 263/2010 – art. 58: ”Persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, după cum urmează:**a)** cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;**b)** cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;**c)** cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, stagiul complet de cotizare.”

Principiile de analiză

56. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

57. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau

ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „criteriului protejat”.

58. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

59. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra posibilei discriminări prin încălcarea tratamentului egal în ceea ce privește acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul.

60. Petentul reclamă discriminarea la care este supus la data de 15.05.2020 prin emiterea certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020 cu dată eronată și refuzul instituției reclamate de a îndrepta eroarea.

61. În cauză se pune în discuție interpretarea în mod discriminatoriu a prevederilor stipulate de lege de către Consiliul Județean Botoșani, stabilind pe baza unor criterii proprii, că data dobândirii handicapului este data primei încadrări în handicap, respectiv ”luna 5 an 1997”, prin documentul certificat handicap nr. 1307 din 13.05.1997 și nu data de ”3 septembrie 1968”.

62. Prin urmare, petentul reclamă încălcarea dreptului de a beneficia de reducerea vârstei de pensionare la limită de vârstă, conform art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, iar prin considerarea că paralizia și celelalte afecțiuni de care suferă au fost eliminate din criteriile de încadrare în grad de handicap conform Ordinului 707/538/2014, i se încalcă dreptul de a fi încadrat în gradul de handicap grav și de a beneficia de drepturile ce i se cuvin conform legii.

63. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul ia act de excepția invocată în cauză, raportat la obiectul plângerii, respectiv excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată de reclamat având în vedere faptul că eventuala faptă de discriminare reclamată ar decurge din interpretarea și aplicarea legii, competența soluționării unor astfel de litigii aparținând instanțelor judecătorești.

64. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

65. În conformitate cu dispozițiile **art. 63** din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*”, Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepțiilor invocate.

66. Având în vedere situația de fapt și în temeiul prevederilor art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul director reține că a fost invocată din oficiu excepția de necompetență materială a C.N.C.D. în ceea ce privește o posibilă faptă de discriminare ce ar rezulta din interpretarea și aplicarea Legii nr. 263/2010, precum și din refuzul instituției reclamate de a pune în aplicare deciziile instanțelor judecătorești care s-au pronunțat în cauză: *”Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență atunci când, în mod vădit, constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, asupra căreia Colegiul director trebuie să se pronunțe cu prioritate.”*

67. De asemenea, Colegiul director reține că excepția de necompetență materială invocată din oficiu a fost pusă în dezbatere petentului prin adresa nr. 4284/27.07.2020, în conformitate cu prevederile art. 30 și următoarele din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

”art. 30 (1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31 (1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32 Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

68. Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director reține că la data 23.03.2020, petentul s-a adresat D.G.A.S.P.C. Botoșani cu cererea nr. 8390/24.03.2020 prin care a solicitat eliberarea unui certificat de încadrare în grad de handicap, iar la data de 15.05.2020, a primit certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 1878/14.05.2020, emis de Consiliul Județean Botoșani – Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, în care a fost menținută data dobândirii handicapului în mod eronat (respectiv *”luna 5 an 1997, documentul certificat handicap nr. 1307 din 13.05.1997”*) și nu data corectă, respectiv 3 septembrie 1968, astfel cum figura în documentele prezentate Comisiei.

69. De asemenea, Colegiul ia act de faptul că petentul s-a adresat cu acțiune în instanță, fiind emise următoarele decizii:

- decizia nr. 5146 din 04.12.2012, unde Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr. 10/40/2011, a arătat că *”nu există niciun element care ar conduce în mod rezonabil la concluzia că starea de sănătate a petentului a avut un reviriment care să conducă la înlocuirea gradului de handicap*

accentuat, cu gradul de handicap mediu”.

- Sentința executorie nr. 271 din 5 mai 2016 a Tribunalului Botoșani prin care a obligat instituția reclamată să emită pentru acesta un nou certificat de încadrare în grad de handicap, prin care să-l încadreze în gradul de handicap accentuat – cu valabilitate ”permanent”, cu toate drepturile ce decurg din această încadrare, sentință respectată de reclamat doar după 309 zile (peste 10 luni).

70. Cu toate acestea, la evaluările din 2015 și 2016, membrii instituției reclamate au afirmat că nu recunosc Decizia Înaltei Curți enunțată anterior și că paralizia și celelalte afecțiuni de care suferă petentul nu se mai încadrează într-un grad de handicap, fiind eliminate prin Ordinul nr. 707/538/2014, emițând 2 certificate de încadrare în grad de handicap, anulate de instanțele judecătorești astfel: certificatul fără încadrare în grad de handicap nr. 4035/14.08.2016 anulat prin Hotărârea definitivă a Curții de Apel Suceava nr. 4 din 16.01.2017 în dosarul nr. 1009/39/2015 și certificatul fără încadrare în grad de handicap nr. 5348/11.11.2016 anulat prin Hotărârea definitivă a Tribunalului Botoșani nr. 56 din 16.01.2018 în dosarul nr. 3633/40/2017. Comisia a motivat neîncadrarea într-un grad de handicap, prin adresa nr. 22642/11.01.2016 că ”prin Ordinul nr. 707/538/2014 au fost eliminate o serie de afecțiuni”.

71. După pronunțarea Hotărârii nr. 403 din 30.10.2020 a Tribunalului Botoșani, petentul a solicitat Consiliului Județean Botoșani modificarea datei dobândirii handicapului în certificatul nr. 1878/14.05.2020, dar Consiliul Județean Botoșani a refuzat din nou aceasta.

72. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o „*jurisdicție administrativă*” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile în litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

73. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 republicată este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.), iar actul *per se* este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

74. Caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul director al C.N.C.D. a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960/15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „*C.N.C.D. este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ – jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art. 124 privind înfăptuirea justiției și art. 126 alin. (5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare*”.

75. Ca atare, se naște întrebarea legitimă, în ce măsură pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000 republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce sunt în legătură indisolubilă cu activitatea de înfăptuire a justiției de către instanțele judecătorești, aspecte de interpretare și aplicare

a legii care intră în mod cert în sfera de competență a acestora ori în soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești.

76. Colegiul director se raportează în analiza prezentei cauze la Constituția României, prevederile art. 1 alin. 4 că: „*Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor: legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale*”; art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 care statuează că înfăptuirea justiției se face potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți, iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși niciunei directive din partea puterii legislative sau executive.

77. În jurisprudența sa, Colegiul director a statuat că nu analizează modul de stabilire *sui generis*, prin lege, a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de către legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României revine Curții Constituționale.

78. Ori, astfel cum a statuat și Curtea Constituțională, interpretarea legii este atributul suveran al instanțelor judecătorești în opera de înfăptuire a justiției, iar controlul acestei interpretări se realizează prin exercitarea căilor de atac. Din acest punct de vedere, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate subroga instanțelor de judecată pentru a face aprecieri în legătură cu aspectele de fond ale petiției care decurg din modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, precum și consecințele juridice ce decurg dintr-o asemenea interpretare.

79. Prin urmare, Colegiul director urmează a admite excepția invocată din oficiu reținând și aspectul potrivit căruia instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat, autonomă, nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și respectare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată.

80. Având în vedere cele mai sus arătate, Colegiul apreciază faptul că admiterea excepției necompetenței Consiliului face de prisos analizarea fondului petiției.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 14.07.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru (online), GRAMA Horia – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA Maria – Membru (online), OLTEANU Cătălina – Membru (online), POPA Claudia Sorina – Membru (online).

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Red.: C.J. și C.M.I.

Data redactării: 21.07.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.